

PRZESKOK (18) *sb m*

e oraz o jasne.

sg *N* przeskok (2). ◇ *A* przeskok (1). ◇ *pl N* przeskoki (2). ◇ *G* przeskok(o)w (3). ◇ *A* przeskoki (8). ◇ *L* przeskokach (1). ◇ *V* przeskoki (1).

Sł stp brak, Cn: przeskoki, Linde XVI (jeden z niżej notowanych przykładów) – XIX w.

1. Przeskoczenie, przemieszczenie się z miejsca na miejsce skacząc; przen (6) :

przeskok czego (1): iż choćia z opoki/ Pobrżeżne pfiuia ściány/ Morfkich wółow przefkoki: Ták y mnie/ wielkie á głąbokie rány/ Czynią/ grzechy brzydliwe *GrabowSet H4*.

przeskok od kogo do kogo, skąd dokąd (1): Dáleki przefkok po prawdzie/ od Piotrá do Biłkupá Rzymfkiego/ z onego mieyfca kędy Chriftus rozmawiał z vcźniámi fwymi/ aż do Rzymu. *NiemObr 49*.

Wyrażenia przyimkowe: »na przeskok« = pobieżnie, byle jak (1):

~ *W połączeniu szeregowym (1):* żeby nic fkwápliwie, nic ná przefkok, áni ná fźort Sędzia nie fądził. *SarnStat 790*. ~

[»na przeskok« = *przeskakując z tematu na temat: A tak dlatego nic teraz nie piszę ku krolewi jego m(ilości), [...] ale tylko maluję ku W(aszej) M(ilości) na przeskok. ListyPol I 1547/394, I 1547/399.*]

a) Gwałtowna zmiana, nagły zwrot [czego] (2) : Słońce świecące; Wfzech żywiołów przefkoki; Wiátry/ gromy/ obłoki; Zimny y ciepły czas/ y dżdże moczące; [...] Ku wieczney chwale Páńfkiey/ nieście głófy. *GrabowSet V4v, O*.

b) Inwersja; środek stylistyczny polegający na celowym przestawieniu szyku wyrazów w zdaniu (1) : *Hyperbasis – Przeskok. sive hyperbaton. Latine transgressio verbi Calep 494b.*

2. Wąska dróżka, przejście, przesmyk, szlak; via Mącz, Cn (12) :

[*W połączeniu szeregowym: ktorzi [poddani] náchodziwfly fye dofyć zá pánem ná myfliftwie fzáleiącym/ po przykrych gáiąch/ po leśiech/ po oftepach/ po doliznách/ po gorách/ po przefkokách/ nic niefpráwiwfly/ [...] muffá fye do domow fwych powrácác. LorichKosz 134 (Linde).*]

Wyrażenie: »przeskoki na prost« = drogi na skróty (1): po nich [wyjechał] Biłkup Zágábáeńfki/ themu niedziw iáko kfiedzu bo wiedział przefkoki ná proft *BielKron 309v*.

Przen (11) :

a) W antropomorfizowanym opisie gry w szachy (1) : Iuż teraz bárzyey obá [gracze] ná fię wążą/ Przeskoki lepfzą opátruią ftrażą. *KochSz B4v*.

b) Wybieg, fortel, sztuczka (w pl) (9) :

przeskoki ku czemu (1): Noscere omnes vias pecuniae, Vmieć wfziftki przeskoki ku nabywaniu piędęzy. *Mącz 492b*.

przeskoki w czym (1): Tenere vias omnes amoris, Wfziftki przeskoki widzieć w miłości. *Mącz 492b*.

przeskoki czyje [w tym: pron poss (3), G [sb] i pron (2), ai poss (2)] (7): *BielKom D3, F3v*; y prośił ich [Zopiryus Babilończyków] o pomoc przeciw fwemu okrutnikowi [tj. Dariuszowi]/ vcźynili to rádzi/ rozumiejąc iż on iego przefkoki wiedział *BielKron 116, 324v*; bo dziwne ma fortuná fwoie przefkoki. *BielSpr 35v; CiekPotr 53*; Nie rozumie nieborak przefkokow łotrowfkich. *KlonWor 60*; [Chábriás mienił te być naylepfie á práwe hethmány/ ktorzy fye przefkokow y inflych rzeczy á fpraw

włfyćkich nieprzyaciółkich vmieli doftátecznie wywiedzieć *LorichKosz* 153v (*Linde*), 55v; ale my iuż walzych Miniřtrow przeřkoki wiemy. *HerbOdpow* Oo6v; *GrzegŻarnPos* 1597 80 (*Linde*).

[*Szereg*: »zdrady i przeřkoki«: Wieleřmy tedy powinni Pánu řwemu/ że nam tákowego Miřtrzá Chytrego [*tj. szatana*] zdrády y przeřkoki iego odkrył y oznaymił. *GrzegŻarnPos* 1597 80 (*Linde*).]

c) *Drogi ciał niebieskich (1)* : Ale mu dał [*Bóg człowiekowi*] táki řmyřł/ y rozum wyřoki/ Ze teź może rozeznáć/ gwyazdeczne przeřkoki. *HistHel* ktv; [A kák [!] nářzá wola ieřł/ ábyř řię ty Beliále gotował w pořelřtwie do niebá/ iáko ten ktoryř thám iuż řwiádom wřzythkich przeřkokow niebieřkich/ y dobrze drogę wieř *PostępekPrCzart* 47].

ALKa